

SYLABUS**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025-2028***(skrajne daty)*

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Lektorat języka łacińskiego
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Humanistyczny / Instytut Historii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Historii / Centrum Nauki Języków Obcych i Certyfikacji
Kierunek studiów	Historia
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok I, semestry 1, 2
Rodzaj przedmiotu	Ogólny
Język wykładowy	Polski/łaciński
Koordynator	Dr hab. prof. UR Piotr Berdowski
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Mgr Alina Paliwoda-Wielgos (semestr 1) Dr hab. prof. UR Piotr Berdowski (semestr 2)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Samokształcenie	Liczba pkt ECTS
1		60							4
2		30							2
razem		90							6

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)** (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny): zaliczenie z oceną (semestry 1-2), egzamin (semestr 2).

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawami języka łacińskiego, tak z bazą gramatyczno-syntaktyczną, jak z leksykalną; nabycie praktycznej umiejętności przekładu tekstów w języku łacińskim na poziomie sprecyzowanym w programie kursu.
C2	Zaznajomienie studentów z podstawowym słownictwem z zakresu niżej wymienionych bloków tematycznych oraz odpowiednimi dla tej tematyki strukturami gramatycznymi; wykształcenie podstawowych umiejętności krytycznej pracy z tekstem źródłowym w języku oryginału.
C3	Kształtowanie umiejętności pracy w grupie, wykształcenie potrzeby nauki języka łacińskiego, który pozwala lepiej zrozumieć źródła i prowadzić ewentualną kwerendę z wykorzystaniem łacińskojęzycznych dokumentów i zasobów archiwalnych.
C4	Zapoznanie studenta z wybranymi aspektami refleksji metodologicznej nad przeszłością.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Student potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu języka łacińskiego.	K_U03
EK_02	Student potrafi prowadzić krytyczną analizę i interpretować źródła właściwe dla danej epoki historycznej z wykorzystaniem języka łacińskiego.	K_U04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Semestr 1

Alfabet, akcent, historia i funkcje języka łacińskiego.
Geografia Europy, nazwy etniczne, imiona własne; podróże w starożytności drogi rzymskie. Deklinacja I-II, rzeczowniki i przymiotniki- tworzenie terminów złożonych.
Mit o Eneasz; początki Rzymu - mit założycielski. Indicativus praesentis activi czasowników regularnych. Czasownik sum, esse, Imperativus praesentis activi. Zaimki osobowe i dzierżawcze.
Miasto rzymskie - typowe budowle antyczne; Pompeje; opis willi wiejskiej. „ De Pompeis”, „In locis” Praepositiones- przyimki i ich funkcje. Składnia Accusativus cum infinitivo.
Liczebniki główne i porządkowe; dni tygodnia, nazwy miesięcy, data ;datacja wg świąt rzymskich oraz wg świąt kościelnych.
Datacja w dokumentach łacińskich starożytnych i średniowiecznych. Zaimki wskazujące i względno- pytajne. Nazwy miejscowe łacińskie.
Wyrocznie i przepowiednie: ośrodki świątynne w Delfach i Kume- działalność kapłanów.„ De oraculis” Indicativus imperfecti et futuri activi.
Rodzina rzymska- familia Romana; pokrewieństwo ; tryb życia Rzymianina. Deklinacja III- rzeczowniki i przymiotniki.„ De otio”, „ In thermis”
Uczta rzymska w literaturze. Participia- praesentis activi i perfecti passivi. „Cena apud Publium Cornelium «
Amfiteatry; Szkoły gladiatorów, igrzyska. „ De Circo Maximo”, „In amphiteatro” . Stopniowanie przymiotników.
Ustrój republiki rzymskiej; Cursus honorum- urzędy publiczne.IV i V deklinacja. „De civitate Romana”, De re publica”
Cycon jako polityk. -„In Catilinam”-I mowa przeciwko Katylinie’
Passivum- indicativus praesentis , imperfecti I futuri passivi. „ De oratoribus »
Invitivus praesentis passivi. NCI.
Zwroty łacińskie używane obecnie
Semestr 2
Ćwiczenia na ACI i NCI. Cycon- „ De Cicerone” + fragmenty „Tusculanae disputationes «
Indicativus perfecti passivi. Curriculum vitae Caesaris. „ De Caesare”
Commentarii rerum gestarum belli Gallici- wstęp
Indicativus plusquamperfecti et futuri exacti activi. „ De virtute militari », „De fidelitate Reguli » etc.
Participium praesentis activi et perfecti passivi w składni ablativus absolutus.
Tłumaczenie tekstów źródłowych(Cezar, Nepos) zawierających ablativus absolutus.
Indicativus perfecti, plusquamperfecti, futuri exacti passivi.„ De Scipionis triumpho »
Składnia nazw miast. Obóz rzymski. „ De castris”
Participium futuri activi et futuri passivi.
Infinitivi perfecti activi et passivi.
Verba deponentia.

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Metody komunikatywne.

Formy organizacyjne: praca indywidualna, praca w grupach, dyskusja, rozwiązywanie zadań i testów, analiza przypadków i interpretacja tekstów źródłowych.

Praktyczna nauka przekładu tekstów łacińskich, ćwiczenie odmian, rozwiązywanie ćwiczeń tekstowych.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01	KOLOKWIMUM, SPRAWDZIAN PISEMNY, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, EGZAMIN	ĆWICZENIA
EK_02	WYPOWIEDŹ USTNA, SPRAWDZIAN PISEMNY, KOLOKWIMUM, PROJEKT/PREZENTACJA, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, OCENA PRAKTYCZNEJ UMIEJĘTNOŚCI PRZEKŁADU Z ŁACINY NA JĘZYK POLSKI	ĆWICZENIA

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Semestr 1:

Sprawdzian pisemny (test jednokrotnego wyboru i/lub dłuższa wypowiedź pisemna), zaliczenie projektu indywidualnego (omówienie artykułu naukowego/ tłumaczenie tekstu specjalistycznego)

Kryteria oceny prac pisemnych:

5.0 – wykazuje znajomość każdej z treści uczenia się na poziomie 91%-100%

4.5 – wykazuje znajomość każdej z treści uczenia się na poziomie 81%-90%

4.0 – wykazuje znajomość każdej z treści uczenia się na poziomie 71%-80%

3.5 – wykazuje znajomość każdej z treści uczenia się na poziomie 61%-70%

3.0 – wykazuje znajomość każdej z treści uczenia się na poziomie 51%-60%

2.0 – wykazuje znajomość każdej z treści uczenia się poniżej 50%

Kryteria oceny odpowiedzi ustnej:

5.0 – wykazuje znajomość treści uczenia się na poziomie 91%-100%

Ocena bardzo dobra: bardzo dobry poziom znajomości słownictwa i struktur językowych, brak błędów językowych lub nieliczne błędy językowe nie zakłócające komunikacji

4.5 – wykazuje znajomość treści uczenia się na poziomie 81%-90%

Ocena plus dobra: dobry poziom znajomości słownictwa i struktur językowych, nieliczne błędy językowe nieznacznie zakłócające komunikację, nieznaczne zakłócenia w płynności wypowiedzi

4.0 – wykazuje znajomość treści uczenia się na poziomie 71%-80%

Ocena dobra: zadawalający poziom znajomości słownictwa i struktur językowych, błędy językowe nieznacznie zakłócające komunikację, nieznaczne zakłócenia w płynności wypowiedzi

3.5 – wykazuje znajomość treści uczenia się na poziomie 61%-70%

Ocena +dostateczna: ograniczona znajomość słownictwa i struktur językowych, liczne błędy językowe znacznie zakłócające komunikację i płynność wypowiedzi, odpowiedzi częściowo odbiegające od treści zadanego pytania, niekompletna

3.0 – wykazuje znajomość treści uczenia się na poziomie 51%-60%

Ocena dostateczna: ograniczona znajomość słownictwa i struktur językowych, liczne błędy językowe znacznie zakłócające komunikację i płynność wypowiedzi, niepełne odpowiedzi na pytania, odpowiedzi częściowo odbiegające od treści zadanego pytania

2.0 – wykazuje znajomość treści uczenia się poniżej 50%

Ocena niedostateczna: brak odpowiedzi lub bardzo ograniczona znajomość słownictwa i struktur językowych uniemożliwiająca wykonanie zadania, chaotyczna konstrukcja wypowiedzi, bardzo uboga treść, niekomunikatywność, mylenie i zniekształcanie podstawowych informacji

Semestr 2:

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest średnia min 51% z 4 sprawdzianów pisemnych oraz zdanie egzaminu pisemnego z wynikiem min. 51%

Zaliczenie ćwiczeń:

- 4 sprawdziany pisemne

Zaliczenie egzaminu:

Egzamin pisemny 1,5 godzinny

Kryteria oceny sprawdzianów pisemnych:

5.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 91%-100%

4.5 – znajomość zakresu materiału na poziomie 81%-90%

4.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 71%-80%

3.5 – znajomość zakresu materiału na poziomie 61%-70%

3.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 51%-60%

2.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 50%

Kryteria oceny egzaminu pisemnego:

5.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 91%-100%

4.5 – znajomość zakresu materiału na poziomie 81%-90%

4.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 71%-80%

3.5 – znajomość zakresu materiału na poziomie 61%-70%

3.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 51%-60%

2.0 – znajomość zakresu materiału na poziomie 50%

Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za każdy z ustanowionych efektów uczenia się.

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia arytmetyczna z ocen cząstkowych.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	90
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, czas na przygotowanie projektu/ lektury / prezentacji multimedialnej z zakresu studiowanej specjalności i seminarium dyplomowego, praca własna w ramach e-dydaktyki, napisanie referatu, streszczenia, planu prezentacji itp.)	70
SUMA GODZIN	170
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa: 1. J. Ryba. A. Klęczar, E. Wolanin, <i>Homo Romanus</i>, Kraków 2018. 2. O. Jurewicz, L. Winniczuk, J. Żuławska, <i>Język łaciński dla lektoratów szkół wyższych</i>, Warszawa 2009. 3. K. Kumaniecki, <i>Słownik łacińsko-polski: według słownika Hermana Mengego i Henryka Kopii</i>, Warszawa 2022 [lub dowolne inne wydanie]. Literatura uzupełniająca: 1. J. Czyżma, E. Roguszczyk, <i>Język łaciński</i>, Gdańsk 2009. 2. J. Wikarjak, T., Wikarjak, <i>Gramatyka opisowa języka łacińskiego</i>, Warszawa 2019 [lub inne wydanie]. 3. S. Wilczyński, E. Pobiedzińska, A. Jaworska, <i>Porta Latina nova</i>, Warszawa 2014.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej